

GARSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Published by Lithuanian Catholic Alliance

Nr. 6

BIRŽELIS — JUNE, 1986

Vol. 69

MEET JOHN CHERVOKAS AT THE CONVENTION

A somewhat embarrassed lady shopper holding a package of toilet tissue shyly looked up to the grocer who scolded her stating, "Please don't squeeze the Charmin". This little scene took place twenty years ago and has since become a household word. The brain-child behind this saying, John Chervokas, has accepted the invitation of our President, Attorney Thomas Mack to be the principal speaker at our 100th Anniversary Banquet Friday August 15th.

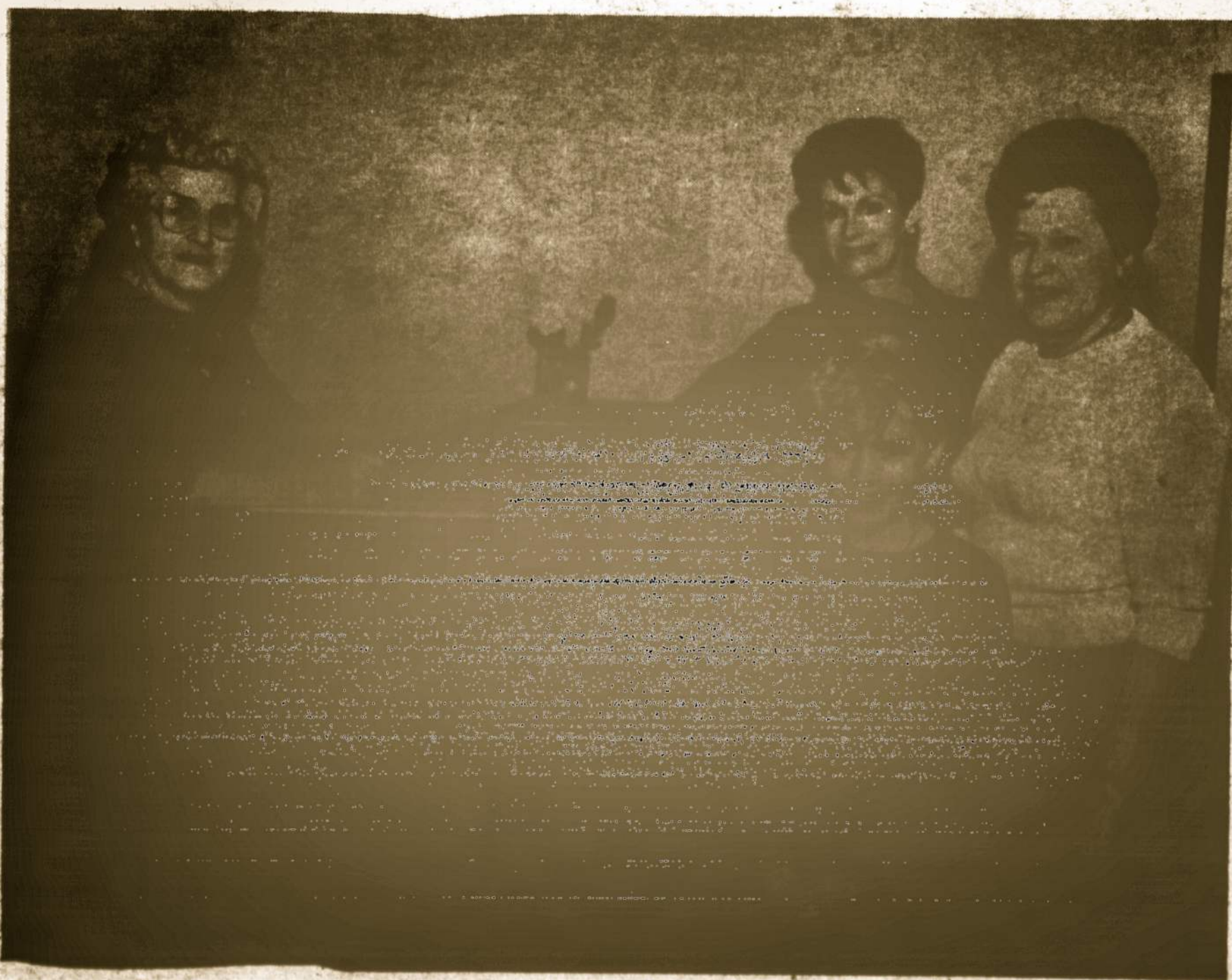
Our President met with Chervokas in New York and from the information he brought back with him regarding this man, we are in for a treat the night of the banquet.

Clever lines just seem to pop out of his head the latest one being on the cover of his first book, *Pinstripe Prayers or How to Talk to God While Pursuing Mammon*. There are 18 talks with God, included among them a prayer for coping with a temptation at the office, a prayer before you ask for a raise, and a prayer when you are faced with firing someone.

John Chervokas is a native of Norwood, Mass. and presently resides in Manor, New York. He is Editor in Chief of *Madison Avenue Magazine*, a post he assumed in 1985. He has spent many years in the advertising business holding several key positions with many outstanding firms. Chervokas is an ardent rooter of the Red Sox and has also taken the championship in the crossword puzzle competitions. His latest book, *How to Keep God Alive From 9 to 5* was released in January of this year and is headed for the best seller list according to reports we've been hearing.

If you've never attended a convention before, you don't

want to miss this one! Four days of excitement! From the moment you arrive in Wilkes-Barre at the beautiful Gus Gennetti Hotel to the final day of the celebration at Rocky Glen Park you will find something to interest and excite you and most important of all — there'll be an abundance of fraternalism in the air. Make your reservations early — don't take the chance of missing out on any of the four days of good time for all.

Pictured above: Alena Miškinis welcomes Mara Swagler (front) and Mrs. Thomas Mack and Mrs. Casimir Kizis, Sr. to the offices of the Lithuanian Catholic Alliance.

GARSAS

Publication No. (USPS 214-320)
Published Monthly except July and August
LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207 Tel. 827-1351

Second Class Postage Paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to:

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Subscription \$5.00 per year

Advertising Rates on Application

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taisy savo nuožiūra. Nespausdintus raštus grąžina tik patlems autoriams prašant.

\$5.00 of insurance premium per year is applied to subscription of Garsas

MŪSŲ PARAMA KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJUI

"Krikštas padaro mus Dievo vaikais, dvasinio Kristaus kūno — Bažnyčios nariais, dangaus paveldėtojais". (Plg. Rom. 8, 16; I Kor. 12, 12)

Šventasis Tėvas Popiežius Jonas Paulius II, pasibaigus šv. Kazimiero 500 metų mirties jubiliejaus minėjimo iškilmėms Romoje, 1984 kovo 4, atsisveikindamas su lietuviais vyskupais, priminė, kad "pasimaty-sime 1986 (turėjo būti 1987, kvd) Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus iškilmėse Romoje". Įdomus ir vertas dėmesio šis popiežiaus prisiminimas.

Lietuvos vyskupai ir vyskupijų valdytojai jau pereinę metų sausio 16 išleido ganytojišką laišką tikintiesiems, kurį prašė klebonus perskaityti bažnyčiose šv. Kazimiero šventės išvakarėse — 1985 kovo 3 ir Atvėlykio sekmdienį. Tarp kitų dalykų vyskupai nurodė, kad: "...1985 metai tebus Gerosios naujienos metai; 1986-tieji — Sąmoningo tikėjimo metai; gi 1987-tuosius — patį jubiliejų — švėsime kaip Gyvosios krikščioniškosios dvasios metus..." Šis okupuotos Lietuvos vyskupų bei vyskupijų valdytojų laiškas mums išei-viams yra įkvėpantis ir įparei-gojantis.

Daugeliui šis labai svarbus reikalas parūpo ir pradėjo pasisakyti tuo klausimu spaudoje bei privačiai siūlyti idėjas, projektus, minėjimo datas Lietuvos krikšto jubiliejui paminėti.

Pačiu laiku Dievo Apvaizda davė lietuviams katalikams išei-vijoje ganytoją vyskupo Pauliaus A. Baltakio, OFM, asmenyje. Jis tuoj po konsekracijos ėmėsi iniciatyvos sudaryti komitetą šiam jubiliejui ruošti. Savo biu-letenyje "Vyskupo informacija" Vol. 1, nr. 3, 1985 rugsėjo 24 rašė: "Krikščionybės Lietuvon įvedimo jubiliejų švėsime 1987 metais, nes 1387 metų krikštas lietuvių tautai turėjo lemiamos

reikšmės religiniu, tautiniu, kul-tūriniu ir politiniu atžvilgiu. Šiuo krikštu Lietuva sėkmingai atsiribojo nuo slavų kultūros ir Maskvos politinės įtakos bei galutinai susirišo su Vakarų Europa." Todėl ši sukaktis rengiamasi iškilingai atšvęsti ir okupuotoje Lietuvoje, kiek jiems sąlygos leis, ir laisvajame pasaulyje.

Laisvajame pasaulyje siekiam šia sukaktimi iškelti krikščionybę kaip didžiąją dvasinę vertybę, jos lemiantį vaidmenį lietuvių tautos istorijoje... žadinti dvasinį atsinaujinimą... puoselėti glaudesnę jungtą su okupuotos Lietuvos tikinčiaisiais, kovojančiais už savo krikščionišką tikėjimą bei tautos laisvę, atkreipti pasaulio dėmesį į jų būklę bei didesne moraline pagalba sustiprinti persekiojamos Bažnyčios ir pavergtos tautos viltis. Tokia būtų Lietu-

vos krikščionybės jubiliejaus minėjimo vedamoji mintis.

Pagrindinės laisvojo pasaulio lietuvių krikščionybės minėjimo iškilmės bus Romoje 1987 birželio 14. Iškilmėse pažadėjo dalyvauti ir joms vadovauti popiežius Jonas Paulius II. Į šias iškilmes Romoje bus organizuojamos iš viso laisvojo pasaulio maldininkų ekskursijos; organizuojamas taip pat choras, kuris per iškilingas pamaldas giedos Šv. Petro bazilikoje ir atliks kitą meninę programą.

Svarbiausias vienok šio jubiliejaus minėjimo tikslas — dvasinis atsinaujinimas, kuriam programą paruošė Religinė komisija.

Aukščiau minėtiems uždaviniams pasiekti, organizacinis komitetas yra numatęs atlikti tokius darbus:

Išleisti:

1. Plačios apimties katalikų tikėjimo bei moralės tiesų veikalą;

2. Istorinį veikalą (lietuvių ir anglų kalbomis) apie krikščionybę Lietuvoje nuo jos pradžių iki šių laikų. Veikalą redaguoja prof. Vytautas Vardys, Ph.D.:

3. Anglų kalba informacinį leidinį redaguoja seselė A. Balčiūnaitė, S.S.C., panaudodama kun. Jono Gutausko, Ph. D., studija: Krikščionybė Lietuvoje;

4. Krikščioniškosios Lietuvos giedojimo istoriją;

5. Giesmyną chorams ir bendram giedojimui žmonėms;

6. Religinio turinio literatūrą:

a) knygeles mažiems vaikams,

b) pirmajai išpažinčiai ruošti,

c) jaunimui maldaknygę, d) kny-gas suaugusiems apie Šv. Rašto

Naująjį Testamentą, apie dvasinį brendimą bei vystymąsi ir kt.;

7. Lietuvos krikščionybės jubiliejaus rengimo bei pravedimo darbų apžvalginį leidinį. Redaguoja Juozas Baužys.

Kiti jubiliejiniai darbai:

1. Dvasiniam atsinaujinimui rengtini religiniai seminarai, konferencijos, jaunimo savaitės bei vasaros jaunimo stovyklų specialios programos. Programas ruošia ir visokią informaciją teikia Religinė komisijos vadovai: — kun. A. Saulaitis, SJ ir seselė Ignė Marijošūitė, Immaculate Conception Convent, Rt. 21, Putnam, Conn. 06260.

2. Parapijose, lietuvių misijose ar didesniuose lietuvių telkiniuose rengtinos jubiliejinės šventės su iškilingomis pamaldomis, akademijomis, religiniais koncertais ar oratorijomis.

3. Organizuojama lietuvių religinio meno paroda. Planuojama ją taip pat surengti ir Vatikane.

4. Jubiliejaus komitetas paskelbė konkursą dramos veikalui parašyti. Numatoma premijuotą veikalą išleisti ir iškilmių metu jį pastatyti.

5. "ATEITIES" žurnalas paskelbė poezijos konkursą.

6. "DRAUGO" dienraščio vadovybė prašoma paskelbti romano konkursą.

7. Skulptorius Vytautas Kašuba jau paruošė jubiliejinio medaliao projektą, kuris yra komisijos priimtas ir atiduotas nukalti. Bus padaryta bronzinis, pasidabruotas ir paaukuotas.

(nukelta į 3 psl.)

Ukrainiečiai gegužės 5 prie Jungtinių Tautų būstinės surengė demonstracijas prieš Sovietus ryšium su atominės energijos jėgainės sprogimu. Kairėj kalba Daiva Kezienė, pačioj dešinėj ukrainiečių vadovė Ms. Ulana Mazurkewich, Philadelphia's ukrainiečių Human Rights organizacijos atstovė.

Nuotr. L. Tamoliškio

LIETUVA — NE MAŽYTĖ

Jungtinių Tautų Organizacija	1981 liepos mėn. turėjo 154 narius. Žemiau išvardinti nariai (nepriklausomos valstybės) yra gyventojų skaičiumi (apytikriai 1980 m. duomenys) maždaug Lietuvos dydžio (3,430,000 gyv. 1980 m.) arba už ją mažesni. Patarųjų yra per 50.
Airija	3,400,000
Albanija	2,730,000
Arabų Emiratai	
Sajunga	910,000
Bahamija	240,000
Barainas	375,000
Barbadosas	295,000
Beninas	3,570,000
Butanas	1,300,000
Botsvana	820,000
Centr. Afrikos Respublika	2,300,000
Dominika	80,000
Džibutas	400,000
Ekvatorinė Gvinėja	360,000
Fidži	620,000
Gabonas	585,000
Gambija	600,000
Grenada	100,000
Gvinėja-Bisava	650,000
Gajana	850,000
Honduras	3,690,000
Islandija	230,000
Izraelis	3,880,000
Jamaika	2,250,000
Jemenas, Pietų	1,890,000
Jordanija	3,190,000
Kap Verdas	330,000
Kataras	220,000
Kipras	630,000
Komorija	365,000
Kongas	1,540,000
Kosta Rika	2,210,000
Kuvaitas	1,370,000
Laosas	3,720,000
Libanas	3,160,000
Lesota	1,340,000
Liberija	1,890,000
Libija	2,980,000
Liuksemburgas	360,000
Maldivija	150,000
Malta	360,000
Mauritanija	1,630,000
Mauricijus	960,000
Mongolija	1,670,000
Naujoji Zelandija	3,200,000
Nikaragva	2,740,000
Norvegija	4,090,000
Omanas	1,890,000
Panama	1,940,000
Papuos Naujoji Gvinėja	3,080,000
Paragvajus	3,140,000
Samoa	160,000
Seyčelės	70,000
Siera Leona	3,270,000
Singapūras	2,390,000
Solomonija	225,000
Somalija	3,650,000
Surinamas	410,000
Svazija	550,000
Šv. Julija	125,000
Šv. Tomas ir Principas	90,000

Šv. Vincentas ir Grenadinai	120,000
Togo	2,570,000
Trinidadas ir Tobaga	1,170,000
Urugvajus	2,940,000
Nepriklausomos valstybės, 1981 m. vasarą dar neįstojusios į Jungtinių Tautų Organizaciją:	
Andora	35,000
Kiribatas	60,000
Lichtenšteinas	30,000
Monakas	30,000
Naura	8,500
San Marinas	22,000
Tonga	100,000
Tuvala	7,500
Vanuata	115,000
Vatikanas	1,000

Dauguma čia išvardintų valstybių išvydo pasaulio šviesą pirmą kartą žmonijos istorijoje tik po antro pasaulinio karo. Kas skatino jas siekti nepriklausomybės? Kodėl negali Lietuva būti jų tarpe? Negi lietuvis menkesnis savo tautine savigarpa ir sugebėjimais, negu kurios nors šiame sąraše minimos valstybės pilietis? LB-T.Ž.

— Lietuvos operos trisdešimtmečio proga statoma G. Rossini opera "Vilius Tellis" birželio 14 ir 15 Morton auditorijos teatre, Cicero, Ill.

NIJOLĖ SADŪNAITĖS
ATSIMINIMAI ISPANIŠKAI

Argentinos lietuvių rūpesčiu yra išleisti lietuviškos belaisvės Nijolės Sadūnaitės atsiminimų "Kaip aš patekau į KGB objektyvą" ispaniškas vertimas. Prisiminimus ispanų visuomenei trumpai pristato kun. Augustinas Steigvila, supažindindamas su Nijolės Sadūnaitės tauria asmenybe, su priežastimis, dėl kurių ji buvo suimta ir nuteista sunkia laisvės atėmimo bausme.

Aprašomas jai iškeltas teismo procesas Vilniuje. Įžangines pastabas pateikia Avellanedos ar-

gentinietis vyskupas Quarracino, iškeldamas Lietuvos Bažnyčios ir jos tikinčiųjų dabartinę sunkią padėtį.

Atskirai yra taip pat pateikiama trumpų informacijų apie Lietuvos istoriją. Į ispanų kalbą išversti ir atspausdinti Nijolės Sadūnaitės prisiminimai yra platinami ne tik Argentinoje, bet ir kituose Lotynų Amerikos kraštuose. Sadūnaitės prisiminimai jau yra išleisti lietuvių, vokiečių, italų ir prancūzų kalbomis. Tikimasi netrukus išleisti ir jų anglišką vertimą.

MŪSŲ PARAMA
KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJUI

(atkelta iš 2 psl.)

8. Dail. Vytautas Virkau kuria jubiliejinius pašto ženklus, kuriuos, turima pagrįstos vilties išleis Vatikano paštas. Vatikano pasto ženklų leidimo komisijos pirmininkas yra arkiv. P. Marcinkus.

9. Ruošiamas ir šiam jubiliejui specialus ženklas — LOGO.

Kaip matome, darbų užsimota atlikti daug ir didelių. Jų sėkmingas įvykdymas remsis visų lietuvių dosnumu. Tikimės, kad kiekvienas laisvame pasaulyje

gyvenąs lietuvis savo didesne ar mažesne auka prie šio didžio darbo prisidės. Aukos nurašomos nuo pajamų mokesčių. Čekius prašome rašyti: LITHUANIAN CHRISTIANITY JUBILEE, Inc., ir siųsti jubiliejaus komiteto išdininkui adresu: Bronius Polikaitis, 7218 So. Fairfield Ave., Chicago, ILL. 60629.

Už visokeriopą paramą iš anksto labai nuoširdžiai dėkojame.

Lietuvos Krikščionybės
Jubiliejaus Komitetas

Lietuvos gen. konsulas Vaclovas Kleiza lankėsi Amerikos Lietuvių Tarybos būstinėje. Sėdi iš k.: ALT valdybos narė Vanda Gasparienė, pirm. Teodoras Blinstrubas, kons. Vaclovas Kleiza, pirm. pavaduotojas dr. Jonas Valaitis, informacijos direktorius kun. dr. Juozas Prunskis, informacijos direktorius kun. dr. Juozas Prunskis. Stovi: sekretorius Grožvydas Lazauskas, valdybos narys Jonas Šiaučūnas, protokolų sekr. dr. Vytautas Dargis, išdininkas Mykolas Pranevičius, valdybos narys Stasys Dubauskas, finansų sekr. Petras Bučas. Nuotr. J. Tamulaitis

KAS TAS LIETUVIŠKAS RŪPINTOJĖLIS?

Rūpintojėlis yra labiausiai paplitusi lietuvių liaudies skulptūra. Ją galėjai rasti pakelėse prie kiekvieno vingio, prie didesnio medžio, prie tilto, kapi-naitėse, laukų patakėse, sodybų kryžiuose, miškelių kopytėlėse. O kiek tų Rūpintojėlių surinkta ir sudėta įvairiuose Lietuvos muziejuose. Net ir dabar okupuotoje Lietuvoje kiekvienas inteligentas stengiasi kur nors surasti tokią liaudies skulptūrą — "dievuką" ir ja puošia savo butą. Kitas surenka net ištisą kolekciją.

Net ir New Yorke vieną kartą tokia meniškų skulptūrų kolekcija buvo parduota meno galerijoje — krautuveje. Parduota už nemažą sumą.

Labiausiai ieškoma Rūpintojėlio, nes jis išreiškia lietuvių tautos būdą, jos kontempliaciją.

Kodėl pamėgo Rūpintojėlį?

Kad geriau suprastume, kodėl taip lietuvis pamėgo šią statulėlę, nusikelkime į tautos praeitį. Rūpintojėlis atėjo į lietuvišką kaimą ir čia sustojo. Į dvarą jis nepateko, nes kurgi ten pateks toks suvargęs Kristus, kai žmonės ištaigiai rengėsi ir gyveno.

Kaimiečiams teko daug vargti. Juk buvo sunki baudžiava, sunkus darbas dieną iš dienos. Tamsuma. Toks baudžiavos nuplaktas žmogus štai eina keliu ir kopytėlėje pamato Kristaus statulėlę. Jis sustoja, net persižegnoja, kepurę nukelia ir susimąsto. Juk ir Kristus kentėjo, buvo nuplaktas, erškėčiais vainikuotas.

Ir tam vargdieniu žmogui jis buvo savas, kaip ir jo likimo brolis.

Bet jis Dievulis. Iš Dievulio rankų juk visados ateina — ir getoji saulė, ir kasdienė duonelė, ir žmogaus vargas. Rūpintojėlis kilęs iš žodžio rūpintis. Štai ir tas suvargęs, nulūdęs Kristus rūpinasi kitais, rūpinasi tais vargo žmonėmis, kurie praeina keliu ir jam nusilenkia. Rūpinasi tom sodybom, prie kurių jis stovi, tais laukais, kuriuos jis mato prieš save. Tai vargo laukeliai, vargo žmonės, ir Dievulis — vargšas, su erškėčių vainiku.

Tas lietuvių santykis su Rūpintojėliu pasidarė šiltas, draugiškas. Ir vargantį žmogų paguodė, nuramino. Jei Dievulis taip kentėjo, tai kas belieka paprastam žmogui — tik kantriai nešti savo dalį.

Kas vaizduojama Rūpintojėly?

Lengva atsekti, kuri Evangelijos vieta yra sudėta į Rūpintojėlį. Tai vienas momentas iš Kristaus kančios. Kai Kristus pateko pas Pilotą, jis buvo romėnų kareivių išjuoktas. Ji nuplakė, prie stulpo pririšė, pasakui pasodino jį, ant galvos uždėjo erškėčių vainiką, į rankas įspraudė neдрę, ant pečių užmetė raudoną apsiaustą. Dar kareiviai spaudė į jį, mušė per veidą ir išjuokė — štai žydų karalius. Tai paniekintas Kristus. Jis toks laukė, kol jį navedė pas Pilotą, o tas parodė susirinkusiai žydų miniai.

Kristaus kančios apmąstymas seniai traukė žmones. Be nukryžiuavimo imta vaizduoti ir kiti Kristaus kančios momentai — Kristus neša kryžių, Kristus surištas virve, Kristus, paniekintas ir nuplaktas.

Ar Rūpintojėlis lietuviškas?

Krikščionybę lietuvių tauta priėmė vėlokai — aukštaičiai apkrikštyti 1387, žemaičiai — 1413 metais. Dar truko porą šimtmečių, kol krikščionybė pasiekė žmonių širdis ir pakeitė gyvenimo būdą.

Tuo metu Vakarų Europoje jau buvo pastatyta gražiausių katedrų, sukurta gražiausių skulptūrų. Jau buvo vaizduojama ir Kristaus kančia. Ir Rūpintojėlio tema jau seniai žinoma. Vokietijoje viena statula žinoma iš 1500 metų. Rūpintojėlis vokiškai vadinamas — skausmo vyras — Der Schmerzensmann. Turi Rūpintojėlis ir prancūzai. Rasime ir Lenkijoje, ir Gudijoje. Net ir tolimoje Rusijoje.

Į Lietuvą greičiausiai pateko iš Vokietijos per Lenkiją. Rūpintojėlis dažnai vadinamas — Smūtkelis, iš lenkiško žodžio — Smutek, nulūdęs.

Kaip lietuviai vaizduoja?

Kiekviena tauta Rūpintojėlį kitaip sukūrė. Lenkai mėgsta vaizduoti Rūpintojėlį, padėjusį koją ant kaukuolės.

Meisteriai, droždami iš medžio, sudėjo ir savo tautos pajautimus. Lietuviai į veidą sutelkė didelę kančią, liūdesį, nes tokie liūdni buvo ir tie meisteriai, ir visa tauta.

Rūpintojėlis vaizduojamas, dešine ranka parėmęs galvą, o kairę pasidėjęs ant kelių. Kartais paremtą ranką laiko ant stulpelio. Ant galvos erškėčių vainikas. Dažniausiai Kristus vaizduojamas apnuogintas, bet

kartais vaizduojamas ir apvilktas raudonu rūbu. Grupinėse statulėlėse prie šonų dar pridėdami angeliukai su žvakėmis.

Lietuviai meisteriai padidino ir statulėlės galvą, kad būtų lengviau drožinėti ir kad labiau išryškintų sielos liūdesį. Prailgino ir dešinę ranką, kuria pasiremia ant kelių. Jei žmogus pasiremia su dešine ranka ant kelių, tai jis turi būti pasilenkęs. Jo veidas bus silpnai matomas. O statulėlėje veidas yra gerai matomas, nes galvą remianti ranka yra prailginta, bet mes pripratome prie jos ir to nepastebime.

Rūpintojėlis mene

Rūpintojėlį sukūrė liaudies meisteriai, kurie nebuvo mokyti žmonės. Jie drožė medį paprastais įrankiais, drožė taip, kaip mokėjo. Jie betarpiškai išreiškė savo jausmus, savo meilę Dievui ir visai tvėrinijai.

Kai lietuviškos statulėlės pateko į tarptautines liaudies meno parodas, jos ten buvo labai įvertintos. Kokia ekspresija, koks natūralus jausmas!

Susirūpino ir lietuviai dailininkai Rūpintojėlį perkelti į savo meną, susirūpino dėl to, kad buvo atkreiptas dėmesys į liaudies meną. Imta jis studijuoti ir branginti. Visa, kas atrodė lietuviška, buvo per nauja perkuriame, ieškoma naujų lietuviškų formų ir naujos lietuviš-

kos interpretacijos. Dėl to daugelis lietuvių dailininkų yra vaizdavę Rūpintojėlį savo tapyboje, grafikoje. Pavyzdžiui, dail. Vytautas Ignas labai mėgsta šią temą ir yra sukūręs visą eilę Rūpintojėlių.

Rūpintojėlis atėjo ir į lietuvių poeziją. Beveik visi poetai rašė apie jį.

- o -

Rūpintojėlis perėjo bent kelis kraštus ir labiausiai pamilo Lietuvą, ypač Žemaitiją. Kiek ten buvo kopytėlių su Rūpintojėliais — prie kelių, kalneliuose, laukuose, sodybose miškeliuose. Ir graudžiai ir vienišai jis ten atrodė išžiūrėjęs į laukų platumas, vasarą ir žiemą. Dieną ir naktį. Ir mėnesienoje...

(p. j.)

— Kun. Jonui Petrauskui, MIC, Marianopolio, Thompson, Conn. aukštesniosios mokyklos ilgamečiui direktoriui gegužės 13 suėjo 70 metų amžiaus. Sukaktuvininkas gimęs 1916 gegužės 13 Garden, Mass. vienuolis marionas yra nuo 1949, o kunigas nuo 1943. Mokyklos direktorius Thompsone yra jau daugiau kaip 25-rius metus.

— Jungtinis Pabaltiečių komitetas Washingtono sužinojo iš Lino Kojelio įstaigos, kad komiteto pastangomis Baltieji Rūmai Pabaltijo Laisvės dienos (birželio 14) proga turės pabaltiečių atstovų delegacijos priėmimą Baltuosiuose Rūmuose. Jungtinis Pabaltiečių komitetas rūpinasi, kad Senate ir Atstovų rūmuose būtų priimtos Pabaltijo Laisvės dienos rezoliucijos. Kongresmanas W. Carney iš N.Y. kartu su kongresmanais B. Donnelly (MA) ir D. Riyater (PA) buvo pagrindinis šios rezoliucijos sponsorius.

— Lietuvių Fonde 1985 metais palikimai atnešė 44,000 dol. Iš viso per palikimus į Lietuvių Fondą įplaukė 855,000 dol.

— Melbourne buvo surengtas antrasis Australijos lietuvių teatrų festivalis. Jame šiais metais dalyvavo trys teatrinės grupės — Melbourne lietuvių teatro kolektyvas "Aušra", Sidnėjaus "Atžala" ir Adelaidės "Vaidila". Kiekviena grupė pasirodė su keliais veikalais, tiek lietuvių, tiek užsieniečių autorių. Melbourne teatrinė grupė "Aušra" pirmą kartą po daugelio metų vėl pastatė Juozo Vilkutaičio Keturakio pjesę "Amerika pirtyje", kuri ir šiandien nėra praradusi savo populiarumo.

LIETUVOS LITĄ PRISIMENANT

Žmogus stebukladaris. Tiesa, jis dar nesugebėjo iš vandens padaryti vyno, bet iš paprastos bulvelės išspausti tokio skanumėlio, kad apie jį tik pagalvojus, sąnariai pradeda stingti, tai jo jau senas išradimas. Ir visgi tai nėra jo vienintelis ir didžiausias stebuklas.

Žmogaus visų išradimų ir stebuklų didžiausias įvyko tada, kada jis, paėmęs žirkles iš paprasto popierio lapo iškirpęs palyginamai mažą pailgą keturkampį, ant jo užrašė 2, 10, 100... pridėdamas savo parašą. Tai padaręs, viešai paskelbė — kiekvienam, kuris mėgins tokius popierėlius karpyti ir platinti, bus nukirsta galva.

Toks popierėlis buvo vėliau pavadintas pinigų. Visi jo norėjo, visi jo troško, dėl jo vyko žmogžudystės ir net karai. Šiuo popierėliu buvo vertinami visi pasaulio daiktai, dažnai net pats žmogus. Jeigu tų popierėlių neturi, tai tu, žmogau, esi kvailas, nieko vertas.

Imkimės tad greičiau žirklių, popieriaus, pradėkime pasirašinėti, užrašinėti po 10, po 100... o kad ne, tai ir po 1000 platinti, ir būsime visi turtingi. O nel O iš kur ateis ir kaip atsirastą galia ar teisė kapoti galvas tiems, kurie mėgins popieriukus padirbinėti? Toks popieriukas juk, kad ir su gražiausiu parašu, bus be "macės". Jis ir liks popieriuku. Tą "macę" ar galią Afrikos džiunglėse dažnai ir lengvai įsigyja tautelių karaliukai, bet civilizuoetuose kraštuose labai sudėtingu būdu sudarytos atskirų valstybių valdžios.

Baigiant vystomą mintį, štai kas yra svarbu pabrėžti — pinigų vertę sudaro ne tas, kas matoma, bet tik tas, kas nematoma. Pinigų (banknoto) popierių atvaizdas, kad ir gražiausias, yra tik matomas bevertis daiktas. Jo nematomą, bet jaučiamą vertę sudaro valdžios nematoma "macė" ar galia. Deja, kaip valdžios "macė", taip ir pinigų vertė yra kintanti, nepatvari.

-o-

Nepriklausomos Lietuvos piniginis vienetas, visi dar prisimename, buvo litas.

Pirmieji banknotai buvo atspausdinti Berlyne 1922 m. rugšėio mėn. Tai buvo taip vadinaimi laikinieji banknotai. Kiek vėliau, tų pačių metų lapkričio mėn. buvo spausdinami nuolatiniai banknotai Prahoje.

Anuo metu iki 1925 metų apyvartoje tebuvo tik popieriniai pinigai — tiek centai, tiek litai. Šimtas centų sudarė vieną litą.

Lietuvos banko 500 litų banknotas

Centinių banknotų buvo šešios rūšys nuo 1 iki 50, o litinių banknotų pradžioje irgi šešios rūšys nuo 1 iki 100. Kiek vėliau, 1925 metais atsirado dar dvi rūšys, po 100 ir 500 litų, kurie buvo spausdinami D. Britanijoje.

Per pradinis tris metus nuo banknotų įvedimo metalinių monetų Nepriklausomoje Lietuvoje nebuvo. Pirmosios metalinės monetos pasirodė apyvartoje 1925 m. pabaigoje. Jos buvo kalamos D. Britanijoje, 1, 5, 20 50 centų buvo kalamos iš vario ir aliuminijaus mišinio, o 1, 2 ir 5 litų iš sidabro ir vario mišinio. Nuo 1936 metų visos monetos buvo kalamos Kaune.

Pirmieji lito banknotai pasirodė apyvartoje 1922 m. spalio mėn. Tuomet jų buvo iš viso per 30 milijonų litų apyvartoje. Laikui bėgant, banknotų apyvartos suma pagal reikalą keitėsi. Pavyzdžiui, 1939 m. ši suma siekė 166 milijonus. Vėliau pamažu vėl krito.

Lito vertė buvo pagrįsta aukso. Vienas litas buvo lygus 0.150462 gr. gryno aukso vertei. Praktiškai 10 litų buvo lygūs vienam JAV doleriui. Lito vertei pilnai pateisinti buvo laikomi labai aukšti aukso ir svetimų valiutų rezervai. Pav. 1929 ir 1930 metais aukso rezervai buvo didesni negu visa banknotų apyvarta. Tai labai retai atsitikimai XX amžiaus pasaulio banknotų padengimo istorijoje.

1931-33 metais pasaulio finansinėje sistemoje pradėjo ryškėti pavojingi sutrikimai — pirmiausia susvyravo svaru, vėliau dolerio vertė. Pasekmėje, nors litas ir išsilaikė savo aukso vertėje, bet, dolerio vertei kritus, doleris nebebuvo lygus 10 litų, kaip pradžioje, o tik 5 litams.

-o-

Litams spausdinti, leisti juos

apyvarton, palaikyti jų vertei, aukso rezervams kontroliuoti 1922 m. rugpjūčio mėn. 22 d. buvo įsteigtas Lietuvos Bankas. Pagal 1920 m. įvykusios tarptautinės finansinės konferencijos nuosprendį, Lietuvos Bankas nebuvo valdžios įstaiga, bet akcinė bendrovė, tiesiogiai nepriklausoma nuo valdžios įtakos.

Lietuvos Bankas buvo savaranki įstaiga, kurios valdyba iš 4 asmenų ir taryba iš 6 asmenų buvo renkamos akcininkų susirinkimo. Valdyba ir taryba drauge sudarė Lietuvos Banko generalinę tarybą. Tik Lietuvos Banko valdytojas buvo Lietuvos Respublikos Prezidento skiriamas atskirai. Pirmuoju Lietuvos Banko valdytoju buvo prof. V. Jurgutis, vėliau V. Stašinskas, J. Tūbelis ir J. Paknys.

Tris ketvirčius visų akcijų valdė pats Lietuvos Bankas, likusias turėjo kiti privatūs Bankai arba didesnės bendrovės.

Tokia buvo, trumpai suglaudus, Lietuvos Bankui vadovaujanti administracija.

-o-

Lietuvos Banko uždaviniai ir jiems atsiekti darbai buvo sunkūs. Svarbiausias uždavinys, žinoma, buvo išlaikyti lito vertės pastovumą.

Supraskime, kad lito, kaip ir bet kurios valstybės pinigų, vertė mažiausiai priklauso nuo valdžios įsakymo, kad 10 litų lygu vienam doleriui. Bet kurios valiutos vertėje atsispindi ne tik visas krašto ūkiško pajėgumo sudėtingumas, bet ir politinis krašto pastovumas, ir kiek užsienio valstybės turėjo pasitikėjimo Lietuvai.

Lietuvos Banko valdybai nebuvo lengvas uždavinys apsispręsti, kuria kryptimi paleisti 150 mil. litų apyvarton, kad krašto ūkis tinkamai vystytųsi, kad krašto gaminiai rastų par-

davimo rinkas užsienyje, o iš ten už parduotas prekes riedėtų aukso į Lietuvos Banko aukso rezervų rūsius. Reikalinga buvo irgi budri nuolatinė priežiūra, kad aukso rūšiai būtų visuomet pilni ir saugūs.

Anksčiau minėjome, kad Lietuvos Banko aukso rezervų rūšiai buvo dažnokai pilnesni, negu kad lito vertės pastovumui tai buvo reikalinga. 1929 ir 1930 metais litas buvo padengtas aukso 100% su viršum. Tas reiškia, litas buvo daugiau negu auksinis.

Kaip ir daugumoje kitų kraštų, Lietuvoje kada valdžia nesurinkdavo pakankamai mokesčių savoms išlaidoms padengti, stipriai gundė Lietuvos Banką duoti valdžiai paskolą deficitui apmokėti. Lietuvos Banko valdyba žinojo, koks pavojingas ir slidus kelias tai būtų buvęs — už tokią paskolą aukso į rūsius nebūtų atriedėjęs, o pačios paskolos atmokėjimas irgi būtų virtęs tik tuščias pažadas.

Užsienio bankai, kurie nuėjo tokiais keliais, greit atsidadė neišbrendamuose sunkumuose ir braidžioja po šiai diena.

Šie užsienio bankų sutrikimai negalėjo nepalieti ir Lietuvos Banko, nes, be aukso, Lietuvos Bankas laikė pakankamas ir tų svetimų valiutų sumas, ypač tų valstybių, su kuriomis Lietuva turėjo didesnę prekybą, būtent Vokietija, D. Britanija ir dalimi Amerika.

Užsienio bankų krizė tarptautiniu mastu prasidėjo maždaug 1931 m. Tų metų rudenį krito D. Britanijos svaru vertė. Lietuvos Bankas dėl to turėjo 4 mil. litų nuostolio. 1933 m. krito vertė JAV dolerio. Čia irgi turėta kiek nuostolio, bet galutinėje išdavoje lito vertė, lyginant su kritusiu doleriu, pakilo, nes lito aukso vertė liko tokia pati.

Štai keli mums lietuviams labai pagarbūs pavyzdžiai — didieji pasaulio bankai pradėjo griūti, jų valiutos buvo nuvertintos, bet mažo krašto mažas Lietuvos Bankas nesudrebėjo ir litas liko tvirtas kaip uola. Tai gražus ir garbingas lapas Nepriklausomos Lietuvos ūkio istorijoje...

-o-

Bet... antroje 30-tų metų pusėje pasaulio giedras dangus pradėjo niuktis. Hitleris pradėjo rytų Europos pavergimą, užėmė — Čekoslovakiją, Austriją, Klaipėdos kraštą. Lenkija įteikė Lietuvai ultimatumą; Sovietai įvedė savo kariškas jėgas į Lietuvą ir kitus Baltijos

(nukelta į 6 psl.)

Tautos Fondo suvažiavime gegužės 3 Kultūros Židinyje TF valdybos pirm. J. Giedraitis įteikia žymenį Kanados atstovybės pirmininkui A. Patamsiui. Šalia žmona Augusta. Prie stalo sėdi L. Grinius, A. Daunys, J. Valaitis, I. Banaitienė, J. Vilgalis. Nuotr. L. Tamošaičio

BRAZILAI UŽ LIETUVĄ

Brazilijos vyskupų konferencijos generalinis sekretorius pavedė krašto Bažnyčios liturginio kalendoriaus redaktoriui nuo ateinančių metų birželio trylik-tąją kalendoriuje pažymėti kaip Maldos Dieną už lietuvių tautą ir kitas tautas, kurioms yra suvaržyta religinė laisvė.

Tuo pačiu Brazilijos vyskupų konferencijos generalinis sekretorius paragino visas krašto vyskupijas tą dieną įsijungti į maldos sąjūdį už katalikiškąją Lietuvą ir jos Bažnyčią, taip pat už visus kitus pasaulyje persekiojamus tikinčiuosius.

Neatsitiktinai Brazilijos vyskupų konferencija nutarė įtraukti į liturginį kalendorių Maldos Dieną už Lietuvą kaip

tik tais metais, kai katalikiškoji lietuvių tauta iškilmingai minės savo krikšto šešių šimtų metų jubiliejų.

Tai svarbiai sukačią taip pat ir Brazilijoje jau dabar pradama ruošti. Garsiausios Brazilijos ir visos Lotynų Amerikos Marijos šventovės Aparecida šventoriuje, vietos arkivyskupui leidus, Lietuvos krikšto jubiliejaus proga numatoma pastatyti paminklinį lietuvišką kryžių.

Duodamas leidimą kryžiaus statybai, arkivyskupas pažymėjo, kad jis trokšta tuo būdu konkrečiai paliudyti savo solidarumą su kankine Lietuva.

Brazilijos lietuvių kunigų vie-

nybė, iš savo pusės, besiruošiant Lietuvos krikšto jubiliejui, pradėjo išsiuntinėti visiem Brazilijos vyskupam — jų apie 400 — Sibiro lietuvių maldaknygės itališką vertimą.

Vyskupai bus taip pat prašomi išreikšti savo solidarumą ištremtam vyskupui Julijonui Steponavičiui, paraginti sovietinę valdžią Lietuvos krikšto jubiliejaus proga sugrąžinti tikintiesiems iš jų atimtą Vilniaus katedrą. Pažymėtina, kad Brazilijos vyskupai jau praeityje įvairiais būdais yra išreiškę savo nuoširdų solidarumą Lietuvai ir jos Bažnyčiai.

POPIEŽIAUS SVEIKINIMAS ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖS PROGA

Lietuvos dangiškojo globėjo šv. Kazimiero liturginės šventės proga popiežius Jonas Paulius II pasiuntė sveikinimo telegramą Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkui arkivyskupui Liudui Poviloniui. Štai telegramos tekstas:

“Šiandieninės šv. Kazimiero šventės proga jaučiuosi ypatingai artimas kilniajai ir man taip brangiai lietuvių tautai ir jos katalikų bendruomenei, kuri šv. Kazimierą garbina kaip savo globėją. Šiandien jaučiu ypatingą dvasinę vienybę su Jumis ir su kitais Lietuvos vyskupais, su kunigais, vienuoliais bei vienuolėmis ir su visais tikinčiaisiais, maldoje dėkodamas Viešpačiui už jų tvirtai liudijamą ištikimybę krikščioniškajam tikėjimui. Jaučiu dvasinę vienybę su ta katalikų bendruomene, kuri yra tvirtai atsirėmusi krikščioniškojo tikėjimo pagrindu ir savo šventojo Globėjo skatinančiomis ir drąsą palaikančiomis žmogiškomis ir krikščioniškomis dorybėmis.

Jums besirengiant ateinančiais metais atžymėti Jūsų krašto evangelizacijos 600 metų jubiliejų, meldžiu Visagalį Dievą suteikti jums gausių malonių, kurios jums padėtų atlikti savo misiją, pagilinti ir subrandinti tikėjimą šiais antraisiais jubiliejinio pasirengimo metais, kad atneštų gausius laukiamo dvasinio atsinaujinimo vaisius.”

Telegramos pabaigoje Šv. Tėvas Lietuvos katalikų bendruomenei siunčia savo apaštalinį palaiminimą.

LITAS...

(atkelta iš 5 psl.)

kraštus; netrukus Stalinas užmetė kilpą ant Lietuvos Nepriklausomybės, truputį patempęs, pasmaugė Lietuvos Banką ir litą. 1941 metų kovo 25 d. litas nustojo veikęs.

Prieš tai Lietuvos Bankui kažkaip laimingai pavyko išvežti visus aukso rezervus į D. Britaniją, JAV, Švediją ir Prancūziją.

Stasys Kuzminskas
“Europos Lietuvis”

Toronto “Volungės”, vadovaujamos muz. Dalios Viskontienės.

GARSAS • LITHUANIAN CATHOLIC
ALLIANCE

English Section

FROM THE PRESIDENTS CORNER

In response to an invitation from the White House to attend a conference Thursday, May 1, 1986 concerning Radio Liberty, Radio Free Europe and Voice of America, I and approximately fifty other Fraternal Leaders attended and heard the latest reports on what these agencies are doing in connection with the recent Chernobyl Disaster.

We were informed as to what they're doing in getting information from Moscow as to the effects, probable effects, ways to protect themselves etc. Radio Free Europe which has powerful amplifiers along with Spain and West Germany is giving people in forty eight countries practical information and advice on exposure, water, and food while stressing they remain indoors as much as possible until further notice.

Meanwhile these agencies are having a fiscal crisis. The drop of the dollar in Europe has cut deeply into their funding along with the effects of the Graham Ruddman Bill.

It is important to remember that these agencies are not part of the United States government. They are private organizations receiving some subsidizing from the government these being voted by Congress and the Senate or by the Office of Budget and Management Control. These cuts affect drastically their capacity to operate efficiently and effectively. It's very possible if funds aren't received by June of 1986 they may be forced into bankruptcy.

Unfortunately there is nothing we can do regarding that situation since German law controls Radio Free Europe and the people who are employees come under West German law. They cannot be terminated.

These agencies are in need of

approximately one hundred and forty five million dollars each year just to stay in operation. Over and above this operational figure an additional thirty million is needed for improvements.

The equipment is far outdated with some of the transmitters over thirty years old. We spend approximately one hundred and eight million dollars a year to broadcast in forty eight languages. While it has been estimated that the Russian government is spending approximately seven hundred and fifty million a year for jamming our signals. This can only mean that a lot of people are receiving our messages.

George Forbes who is President of the United States Infor-

mation Agency asks what good it is for us to have the equipment likening it to publishing a book and not being able to distribute it. What good is it to have information that's needed and not be able to distribute it.

It has been estimated that in the World there are over four hundred million receivers and approximately three hundred and ten million in the forty eight countries to which these agencies broadcast. This sort of propaganda is a battle for people's hearts and minds, it's a battle to get a message to those mid-fighters who are bombing poor little Afghanistan villages. There is no other way for us to communicate with these people who are opposed in these occupied territories. They're trying every

way they can since Chernobyl to get to these people to explain to them the health risk they face from exposure, it's the only form of communication in this battle for the hearts and minds of all these people.

The American Government subsidizes it because they feel that the customs and traditions of these people, many of whose ancestors have immigrated here, are important and it is in our interest to see that their nationalistic spirit is not crushed.

Word comes to these agencies from the underground welcoming these broadcasts and asking they be continued.

Toronto Gintaro ansamblio vresnioji grupė.

UPS AND DOWNS

By FLORENCE ECKERT
Columnist

Do you wake up some mornings and feel like you can set the world on fire and about half way through the day find that that the fire is out? I think most people experience this feeling and it is a normal one. Unfortunately though some of us dwell on the down feeling and just make up our minds that something must be wrong.

"Why do I feel like this?" "What's got me down?" Then they start to brood and before you know it they have everyone around them depressed.

Life is filled with ups and downs and we've got to learn to accept them. Today may be your good day and tomorrow mine. Don't deprive me of my good day because tomorrow I might be down.

Right now as you are reading this column there are hundreds of people suffering in hospitals, some at death's door. There are cars lined up in front of a funeral home waiting to take a loved one to his or her final resting place. There is a young man being sentenced to life in prison while his parents look on with broken hearts.

At the same moment there is the cry of a new born baby in the delivery room with the beaming mother and father looking at their first born. There is a lovely bride in white walking

down the aisle to meet the man she loves. There is a doctor coming out of the operating room to announce to the parents of a little girl that the operation was a success and the child will see.

These are the facts of life and we cannot escape them. Life is filled with ups and downs and we must learn to take them as they come. What we make of them is what counts.

Many people spend half of their life worrying about what is going to happen tomorrow. When they do this they've got to carry that burden alone. The Good Lord never sends anyone a cross that person isn't capable of handling and with each cross he sends the necessary strength required to carry it. He is not going to send any help to anyone worrying about something they haven't yet received or may never receive. That worrier is left to carry his load alone, and without the Lord's help it isn't easy.

Darkness always precedes the dawn and at times that things look the darkest they are always headed toward the light.

The Lord's prayer says, "give us this day our daily bread." There is no mention about yesterday's bread that may not have been too good or the fear that there may be no bread tomorrow, it simply asks for bread for this day. This is the only bread we can possibly enjoy and be-

nefit from. Let tomorrow take care of itself.

This doesn't mean to say ignore tomorrow. Take thought of tomorrow but not worry or anxiety. Today belongs to you. If its one of your up days enjoy it to the fullest. If you are down remember the darkness precedes the dawn.

Today is Thursday. This column was supposed to be in on Wednesday. I just couldn't come up with anything on Wednesday for it was one of my downs. I never once worried about the column simply because there was nothing I could do to get myself to sit down and write it. Today turned out to be one of my ups and I just sat down and the words flowed. Now they aren't much but they did fill my allotted space.

I could have brooded yesterday and said "Oh dear Lord what am I going to do I can't think of anything to write." But I didn't. Instead I ignored the entire matter figuring if I can't do it the space will have to be empty, no great loss to anyone.

Today I had an appointment that required some driving time. I love driving alone anytime but especially in the Spring or Fall. The trees had lost their Autumn shades but I still enjoy the beauty of the country. I pulled over and stopped by a little stream. It was so quiet and peaceful you could hear the sounds of the water rushing over the rocks. The sun was reflecting

on the stones and just like a little child I sat down on a log that lay across the ground and listened. It was so beautiful that you could feel HIS presence. This was definitely one of my up days. Everything was perfect!

Perhaps this is the answer. When you have a down, take a drive in the country, get out by a babbling brook, sit down on a log and just listen. I guarantee you those downs would turn to ups in no time flat for some of the downs are brought on by ourselves.

Take two people in love — they never think of tomorrow — today — here and now is what they enjoy. For these two in love — there is no need for tomorrow, they live for this day.

Don't create downs that may never come, just learn to accept the normal ones that are a part of everyone's life.

Today was beautiful — let tomorrow take care of itself.

LIETUVIAI PASAULYJE

— 1985 m. visuomenininko \$500 premija paskirta Vytautui Doreliui Urugvajuje, Montevideo mieste, pasižymėjusiam ne tik visuomenine, bet ir muzikine veikla. Premijai \$500 parūpino kun. dr. J. Prunskis, Premijų skyrimą tvarko Pasaulio lietuvių katalikų bendrija.

— Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas ruošiamas ateinančiais metais Australijoje. Šiuo metu lietuvių kolonijose pravedamas aukų vėjus kongresui paremti. Planuojama kongreso darbotvarkė, kuri bus pravedama Sydnėjuje, Canberroje, Adelaidėje ir Melbourne. Tikimasi sulaukti apie 120 kongreso atstovų iš JAV, Kanados, Venecuelos, Argentinos, Brazilijos, Vokietijos, Anglijos, Prancūzijos. Taip pat manoma, kad drauge su atstovais suvažiuos ir apie 300 svečių iš užsienio. Šis jaunimo kongresas bus šeštasis. Pirmasis įvyko JAV-bėse 1966.

— Lietuvos krikščionybės jubiliejaus iškilėmis Romoje rūpinasi lietuvių komitetas, kurį sudaro pirm. prel. A. Bartkus, vicepirm., prel. L. Tulaba ir prel. V. Mincevičius, sekr. dr. B. Vileišytė ir nariai: prel. A. Jonušas, prel. K. Dobrovolskis ir kun. E. Putrimas.

Grandinėle Romoje Šv. Petro bazilikos aikštėje 1984 m.

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

BOARD OF DIRECTORS

Spiritual Advisor: Rev. Msgr. Frank L. Yashkas, 134 Tener Street, Luzerne, Penna. 18079. Home — 717: 287-0828.

President: Thomas E. Mack, Esq. — 11 West Union Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 472-3880. Office — 717: 823-1131.

Vice-President: Frank J. Katilus — 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna. 18508. Home — 717: 342-3619.

Secretary: Charles A. Liscosky — 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Offices — 717: 823-8876; 829-2406.

Treasurer: Mrs. Leocadia Donarovich, 37 Eldon Avenue, Lansdowne, Penna. 19050. Home — 315: 626-2409. Office — 215: 645-4100.

Trustees: George F. Sadauckas, 119 South Rebecca Avenue, Scranton, Penna. 18504. Home — 717: 344-0429.

Mrs. Rosalie Kizis, 134 Church Street, Pittston, Penna. 18640. Home — 717: 654-4271.

Medical Examiner: Joseph A. Stankaitis, M.D., 106 Marlborough St., No. 2, Boston, Mass. 02116. Home — 617: 247-2237. Office — 716: 348-3808.

Directors: Mrs. Albina Poska, 6606 South Washtenaw Avenue, Chicago, Illinois 60629. Home — 312: 434-2374.

Leonard J. Mikelonis, 2934 Grendon Lane, Baltimore, Maryland 21234. Home — 301: 665-2218.

Jonas A. Vainius, 3 Clare Drive, East Northport, New York 11731. Home — 516: 261-3797.

Executive Director: Charles A. Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Offices — 717: 823-8876; 829-2406.

Garsas Editor: Rev. Cornelius Bučmys, OFM, 341 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207. Office — 718 827-1352.

CONSTITUTIONAL COMMITTEES

Benevolent Committee: Mrs. Patricia Mack, Heatherhill, Bear Creek, Penna. 18602. Home — 717: 472-3880.

Mrs. Dolores Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855.

Heather Mack, Heatherhill, Bear Creek, Penna. 18602. Home — 717: 472-3880.

Press & Information: Leonard Pallis, 352 West Main Street, Plymouth, Penna. 18651. Home — 717: 779-1977. Office — 717: 826-6440.

Michael Baranosky, Sr., 106 West Brady Street, West Wyoming, Penna. 18644. Home — 717: 693-1795.

Michael Baranosky, Jr., 106 West Brady Street, West Wyoming, Penna. 18644. Home — 717: 693-1795.

Constitution & By-Laws: Mrs. Anna Strench, 13 Hilldale Avenue, Plains, Penna. 18705. Home — 717: 823-2081.

Stasys K. Lukosevičius, Sr., 1935 West 7th Street, Brooklyn, N. Y. 11223. Home — 212: 339-0062.

Edwin A. Sites, 13 Mill Street, Pittston, Penna. 18640. Home — 717: 654-0771.

Judicial, Grievances & Appeals: Anthony J. Lumbis, Esq., Box 143, Sweet Valley, Penna. 18656. Office — 717: 826-1550.

Mrs. Mary Kozerski, 35 Hilldale Avenue, Plains, Penna. 18705. Home — 717: 822-8468.

Sylvester Kossa, 93 Russell Street, Edwardsville, Penna. 18704. Home — 717: 287-8554.

Youth Committee: Youth Committee, in conjunction with Membership Recruitment Committee, will be appointed by the Board of Directors.

CAMP AUŠRA

Some of the best memories of childhood are those special days spent at Camp learning new things and making new friends.

CAMP AUŠRA is special. . . It gives the children the opportunity to live within their age groups in a Christian environment, where the focus of each daily program is to involve them in a greater love and appreciation of their rich Lithuanian culture. This includes Lithuanian Folk Songs & Dances, Language & Literature, Folk Art & Handcrafts, Drama, Discussions on Personal Growth, Liturgy, Prayer, Sports and various Evening Programs.

July 6 thru the 19.

For students 8 years of age thru 16.

Sponsored by the Congregation of Sisters of Jesus Crucified. Directed by Sister M. Angela, C.J.C., St. Mary's Villa Grounds, Elmhurst, PA 18416

The Lithuanian Catholic Alliance Foundation is offering free tuition to the members' children for Camp this summer.

**LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE
100TH ANNIVERSARY
MEMBERSHIP DRIVE**

The Centennial Celebration and 70th Convention of the Lithuanian Catholic Alliance will be held at Genetti Best Western Motor Inn, Wilkes - Barre, Pa. on August 14 - 17, 1986.

Final plans concerning this occasion will appear in subsequent issues of the Garsas. It is planned to be an "Outstanding, Enjoyable, Once-in-a Lifetime" event.

The Membership Drive, approved by the Board of Directors, is believed to be an exceptional incentive, both for the Lodge Secretaries and all Members of the Alliance, to submit individuals for enrollment in the Alliance.

Proposers of these applicants that join the Society will be rewarded as follows:

5 New members	\$100.00
6 New members	\$125.00
7 New Members	\$155.00
8 New members	\$190.00
9 New members	\$230.00
10 New members	\$275.00

The form below may be used by a proposer to submit a name of a person to whom an application will be sent, or you may contact the local Lodge Secretary with the information, or, you can call the Home Office collect at 717 - 823 - 8876 weekdays between 8:30 A.M. and 4:30 P.M. After 5:30 P.M. 717 822 - 4855, the home of Charles A. Liscosky.

**LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE
P.O. BOX 33 (71 - 73 S. WASHINGTON ST.)
WILKES BARRE, PA. 18703**

NAME

ADDRESS

..... ZIP CODE.....

BIRTH DATE

PROPOSED BY

ADDRESS

..... ZIP CODE.....

LITHUANIAN "PRISONERS OF CONSCIENCE" IN I.S.H.R. REPORT

U.S. Congress Resolution on Persecution of Writers urged

Five Lithuanian "prisoners of conscience" — **Liudas Dambrauskas, Gintautas Iešmantas, Vladas Lapienis, Povilas Pečeliūnas, and Viktoras Petkus** — are included in a list of 59 imprisoned writers in the Soviet Union, released in April by the International Society for Human Rights.

In its release, "Writers in Gulag," the Society voices its deep concern with the "increasingly deteriorating situation pertaining to Soviet writers, poets, journalists, etc. We fear that the entire generation of writers who could easily enrich the world of literature, may perish at the hands of the Soviets".

"How could we possibly allow such massive persecution of writers, which constitutes perhaps one of the greatest abuses of human rights?" — the Society asks.

In reply, the Society has launched an initiative to have the U.S. Congress introduce a resolution, condemning the Soviet government's treatment of the writers in Russia and in the Soviet-occupied nations. This initiative deserves all-out support. Copies of the petition, which is reprinted below, can be obtained from International Society for Human Rights, P. O. Box 90, Toms River, N. J. 08754 (201-341-1441). Completed forms are to be sent to the same address.

Grandinėle 1969 m. Clevelando kultūriniuose darželiuose. Nuotr. V. Plodžinsko

JOIN THE ALLIANCE MEMBERSHIP OPEN TO EVERYONE

Obtain financial security for your family. Enjoy the fraternal benefits of the Alliance. Alliance provides four different life insurance policies as well as other financial assistance for members. An Alliance representative will help you select a policy that provides the best coverage for your family needs. The Alliance offers:

20 YEAR ENDOWMENT — COVERAGE AND SAVINGS

Plan provides life insurance coverage for a twenty year term and full recovery of the policy's value at maturity.

20 YEAR PAYMENT LIFE — CONTINUOUS COVERAGE

Plan provides life insurance coverage throughout the member's life. Coverage is continued after policy has been paid up.

ENDOWMENT AT AGE 65 — COVERAGE AND SAVINGS

Plan provides life insurance coverage up to age 65 with full recovery of policy's value at maturity.

LIFE PAID UP AT AGE 85/80 — LOW COST AND CONTINUOUS COVERAGE

Plan provides low cost coverage. Monthly payment ends at age 80, while insurance coverage continues.

FINANCIAL ASSISTANCE

Alliance provides home mortgages, loans, health insurance and other financial services to members.

For further details on Alliance's life insurance policies and financial services please contact:

Charles Liscosky, Executive Director
LC Alliance Headquarters
71 - 73 S. Washington Street
Wilkes Barre, PA 19703

or phone him or the Alliance staff directly:

(717) 823 - 8876

Charles Liscosky and the Alliance staff will welcome your inquiries and serve you expeditiously. With your concurrence, a meeting would be arranged at your convenience with a local Alliance representative in your area. Come and join the Alliance. Become a member of our fraternal society. Enjoy financial security and fraternal benefits of the Alliance.

O SKAMBINK PER AMŽIUS
VAIKAMS LIETUVOS,
TAS LAISVĖS NEVERTAS,
KAS NEGINA JOS

Laisvės varpas su įrašu: "O skambink per amžius vaikams Lietuvos, tas laisvės nevertas, kas negina jos". Pauliaus Jurkaus grafika.

Nauja lietuviškų valgių receptų knyga

LITHUANIAN COOKERY

Anglų kalba paruošė agronomė Izabelė Sinkevičiūtė

Su plastikiniu aplanku; 316 puslapių. Puiki knyga lietuviškų valgių mėgėjoms ir šauni dovana draugėms amerikietėms.

Kaina 8 doleriai

Užsakymus siųsti: "Garsas", P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

THE SISTERS OF JESUS CRUCIFIED OF ST. MARY'S VILLA, ELMHURST, WILL HOLD THEIR ANNUAL FUND RAISING PICNIC ON THEIR GROUNDS ON SUNDAY JUNE 22, 1986. THE PICNIC GROUNDS WILL OPEN AT 11:30 TO 7:00 P.M. GAMES, PRIZES, BAKE SALE, TRASH AND TREASURE ARE SOME OF THE ENJOYABLE FEATURES OF THE DAY. DINERS WILL BE SERVED FROM NOON TO 6:30 P.M.

BRIDGES — a monthly newsletter in the English language, published by the Lithuanian American Community, is geared for those Lithuanians, who do not understand Lithuanian but are interested in Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and the subscription rate is 7 dol. per year. The readers of Garsas are urged to recommend it to the Lithuanians in their communities to subscribe it for their children, who are interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

The Catholic Alliance has the foundation. BUILD UPON THIS STRONG FOUNDATION and create a large Lithuanian organization. There is impressive and outstanding talent with present day youth. This is the opportunity for the youth to help manage affairs of the Lithuanian Catholic Alliance.

For additional information contact the Lodge Secretary in your community or write to: Lithuanian Alliance of America, P. O. Box 32, 71-73 So. Washington Street, Wilkes-Barre, Pa.

Lithuanian Catholic Alliance members have the right to make certificate loans up to the amount of cash value in accordance with the number of years the certificate has been in force.

"Garse" galima įsigyti šias knygas (Lietuvių ir anglų kalbomis)

Lithuanian Cookery, paruošė Izabelė Sinkevičiūtė. 316 puslapių, didelio formato. Kaina \$8.00

Amerikos Lietuvių Taryba, parašė Leonardas Šimutis. Kaina 3.00

Lietuvių — Anglų Kalbų Žodynas, paruošė B. Piesarskis ir B. Svecevičius. 512 psl., apie 27,000 žodžių. Kaina \$8.00

Anglų — Lietuvių Kalbų Žodynas, paruošė V. Baravykas. Apie 30,000 žodžių ir posakių Kaina \$8.00

Lietuvių kalbos vadovas (Introduction to Modern Lithuanian) Paruošė kalbininkai Leonardas Dambriūnas, Antanas Klimas ir William R. Schmalsteig. Kaina \$10.00

Popular Lithuanian Recipes, lietuviškų valgių mėgėjams Juzės Daužvardienės anglų kalba paruošta knyga. Kaina \$4.00

Vytautas The Great, kan J.B. Končiaus angliškai parašyta istorinė knyga. Kaina \$2.00

Lithuanian Self-Taught, M. Variakojytės - Inkenienės paruoštas rankvedis, prisilaikant Marlborough's sistemos. Kaina \$3.50

Vidudienio Sodai, Bernardo Brazdžionio eilėraščiai. Už šį poezijos rinkinį autorius laimėjo 1958-59

metų kultūros žurnalo "Aidų" literatūros premiją. Viršelio aplanką piešė dail Telesforas Valius.

Kaina \$4.00

Amerikos Lietuvių Vardynas, Jungtinių Amerikos Valstybių žinomesnių lietuvių biografinės žinios, su prof. Kazio Pakšto įvadu. 240 psl., kietais viršeliais. Kaina \$4.00

The Forty Years of Darkness, by Juozas Vaišnora, translated by Joseph Boley. Suppression of the Lithuanian Press and how it was regained. Price ... \$2.00

Lithuanians in America, Dr. Antanas Kučas; translated by Joseph Boley \$6.00

The Brothers Domeika, a novel, Liudas Dovydenas; translated by Milton Stark \$6.00

Day of Shame, the truth about the murderous happenings aboard the Cutter Vigilant, during the Russian-American confrontation at Martha's Vineyard. The tragedy of Simas Kudirka, by Algis Rukšėnas \$9.00

Teismas Biržely, dokumentuotai aprašoma Nijolės Sadūnaitės teismas ir kaltinimas. Parašė Jurgis Gliauda. Kaina \$2.00

Simas (The story of Seaman Simas Kudirka), by Jurgis Gliauda. Translated from Lithuanian by Kęstutis Čižūnas and J. Žemkalnis \$5.00

"Garso" Administracija

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.) Wilkes-Barre, Pa. 18703

WYOMING KLONIO ŽINIOS

A TRIBUTE TO REV. A. BURBA

Although he was a person of strong will and powerful frame, Rev. Alexander Burba, for the first few years of his life in America, had assumed a very heavy burden. We can truthfully say that upon his broad shoulders rested the future of our Lithuanian emigrants. He accepted the responsibility for that future before God, the Church, and before the Lithuanian nation.

He understood the seriousness of the obligation so with every ounce of his strength and vigor he undertook the necessary tasks. Having to separate the Lithuanians from the Poles meant a veritable revolution in the people's understanding and in their imbedded habits. He had to endure slander from his own polonized countrymen and from the intrigues of his enemies.

Before his arrival to the United States, the Lithuanian Alliance lacked a strong determined leader among the clergy. Their goal was attacked and ridiculed by the pro-Polish segment both by word and through the news media. The presence of a strong Lithuanian atheist, Jonas Šliupas, also hindered their efforts to separate from the Polish.

Hoping to unite all Lithuanians in the Alliance, Rev. A. Burba accepted the few unbelievers provided they would not attack the Church and the

clergy. While keeping his word for almost three years in a compromise with the atheists he practiced heroic patience and endured the fear-filled possibility of giving scandal to his flock.

When he realized that J. Šliupas and his friends would not cease spreading atheistic convictions, Rev. A. Burba entered into an open battle with them. He did not avoid the conflict but approached it with the same Christian love and sincerity with which he offered concessions to Šliupas when he tried to convert him. Having failed in his efforts to win the unbelievers, though few in number, was a deep disappointment to his priestly commitment to win souls for God.

All his life Rev. A. Burba had been a dedicated optimist. He worked for the cultural and spiritual advancement of his people and promoted the needs of Lithuania. A zealous patriot he always remained faithful to his priesthood. On October 25, 1893, he resigned his leadership

role in the Alliance to dedicate more time to the moral and religious enlightenment of Lithuanians and began the publication of a Catholic weekly, *Valtis*, The Boat.

However, having resigned from leadership, Rev. A. Burba did not abandon the Alliance. He accepted the role of librarian and planned to establish a library as a fitting home for Lithuanian culture. To it he contributed his own private collection. He intended to include books written in any language about Lithuania and her people, her history, and progress in civilization. Other donors of books were Rev. J. Žilius, Rev. A. Kaupas, Rev. J. Kaulakis, Rev. A. Milukas, and the layman V. Žukauskas.

Having begun to work according to plans, the untimely death of Rev. A. Burba hindered a worthy cause. No other leader was found with the same vision, the same concern and stamina to bring the project to the desired goal. Through a lack of dedicated professional care the

number of books did not increase and those accumulated decreased and finally disappeared. Expensive complete sets were borrowed and not returned. Some of the books may have found a place in a well organized library but most of them were unavailable and possibly lost or destroyed.

To this day it seems that Lithuanians have no well organized public library of books about Lithuania in Northeastern Pennsylvania. Whenever Lithuanian youths or university students choose Lithuanian themes for their dissertations or thesis, they have nowhere to turn for research on their chosen topic. It is not surprising that so few of this generation know anything about Lithuania and her contribution to the progress of civilization.

Larger collections found in Lithuanian monasteries or convents are not usually available to the public for widespread use as Rev. A. Burba and his successor, J. Žilius, had so fervently desired. But it is said that as long as there is life there is hope.

During this celebration of the centenary of the founding of the Lithuanian Catholic Alliance, a Lithuanian Cultural Center in Northeastern Pennsylvania may yet become a reality fulfilling the fondest hopes of the founders of the Alliance.

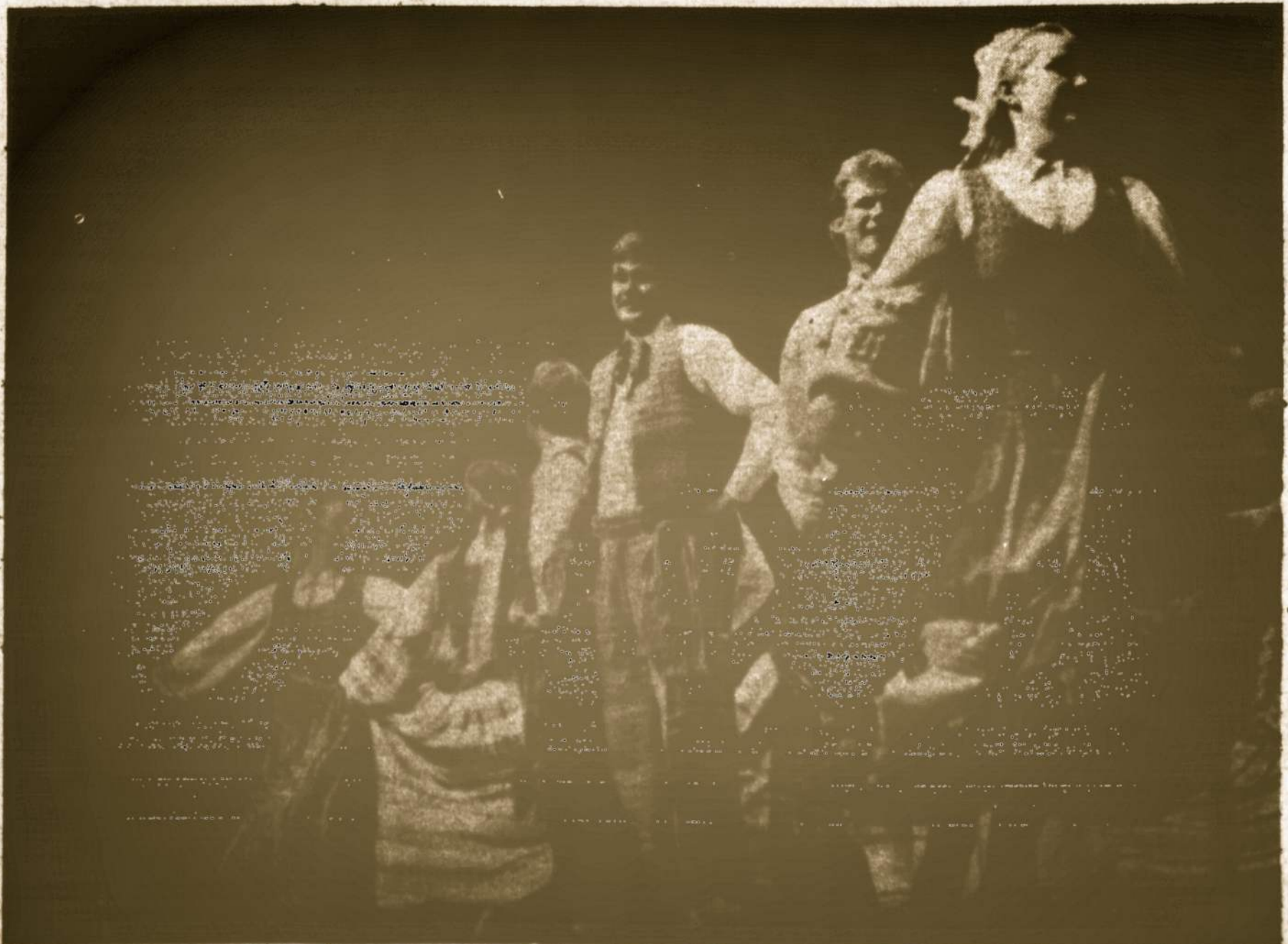
S.V.M.V.

Members of Lodge 155, Scranton, Penna., recommend to the delegates of the 70th Convention to revert to the By-Laws of the Lithuanian Catholic Alliance to go back to 3 years for the next Convention, which would be the year 1989.

Charles Gedman, President

*George F. Sadauckas
Secretary/Treasurer*

Edwin A. Sites

Tautinius šokius šoka Toronto ansamblis Gintaras Kultūros Židinio scenoje. Nuotr. A. Prekerio